

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3523

[Total No. of Pages : 4

[5108]-103

M.A. (Semester - I)

PSYCHOLOGY

EP:104 - Statistical Methods

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*
- 3) *Use of statistical tables and simple calculators are allowed.*

Q1) Answer in 500 words (any one)

[20]

- a) Define variability. Why is variability measured? Explain the measures of variability and evaluate their use in statistical analysis.
- b) In a test of intelligence three college students were given a task of reasoning on the basis of their performance. The obtained scores are as follows. Find out whether three groups differ significantly in terms of their performance in reasoning ability.

A	B	C
8	7	6
7	7	7
6	5	6
8	4	6
9	5	8
7	5	7
8	6	2
9	7	8
8	4	9

P.T.O.

Q2) Answer in 500 words (any one) **[20]**

- a) The following data was collected from two separate groups of 144 men and 175 women on inter caste marriage. Apply an suitable statistics and find out whether men and women differ significantly in terms of their attitudes towards inter caste marriage.

	Men	Women
Mean	19.7	21.1
SD	6.08	4.89
N	144	175

- b) What is parametric and non-parametric test? Differentiate parametric and non-parametric tests.

Q3) Answer any two in 250 words each: **[20]**

- a) Define correlation. State the meaning and uses of simple linear regression.
- b) What is ANOVA? Explain the assumptions and uses of Two-way ANOVA.
- c) Explain the underlying assumptions, uses and limitations of Chi-square test.
- d) In a normal distribution curve $M=50$. SD is 10
- i) How many cases fall between the score 45 and 60.
- ii) How many cases are above the score 65.

Q4) Write short notes on any four in 100 words each: **[20]**

- a) Uses of Partial Correlation.
- b) Difference between Bi-serial and Point bi-serial correlation.
- c) Concept of standard scores.
- d) Phi-Coefficient.
- e) The Mann-Whitney U test.
- f) Characteristics of Normal Distribution Curve.

Total No. of Questions : 4]

P3523

[5108]-103

M.A. (Semester - I)

PSYCHOLOGY

EP:104 - Statistical Methods

(2008 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा.

[20]

- अ) परिवर्तनशीलतेची व्याख्या द्या. परिवर्तनशीलतेचे मापन का करतात? परिवर्तनशीलतेची मापने स्पष्ट करा आणि त्यांच्या संख्याशास्त्रीय विश्लेषणातील उपयोगाचे मुल्यमापन करा.
- ब) बुद्धिमत्तेच्या चाचणीमध्ये तीन महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना त्यांच्या निर्वर्तनाच्या आधारावर युक्तिवाद कार्य दिले गेले होते. प्राप्त प्राप्तांक खालीलप्रमाणे आहेत. युक्तिवादावरील क्षमतेमध्ये त्यांच्या निर्वर्तनाच्या संदर्भात तीन गट लक्षणीयरित्या भिन्न आहेत का ते शोधा.

अ	ब	क
8	7	6
7	7	7
6	5	6
8	4	6
9	5	8
7	5	7
8	6	2
9	7	8
8	4	9

प्रश्न 2) कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा. [20]

अ) आंतरजातीय विवाह संदर्भात 144 पुरुष आणि 175 स्त्रियांच्या दोन स्वतंत्र गटापासून खालीलप्रमाणे प्रदत्त गोळा करण्यात आले. योग्य सांख्यिकीचा उपयोग करा आणि आंतरजातीय विवाहाच्या संदर्भात पुरुष आणि स्त्रियांच्या अभिवृत्तीमध्ये लक्षणीय भिन्नता आढळते का ते शोधा.

	पुरुष	स्त्रिया
मध्यमान	19.7	21.1
प्रमाणविचलन	6.08	4.89
एन (N)	144	175

ब) प्राचल आणि अप्राचल चाचणी म्हणजे काय? प्राचल आणि अप्राचल चाचण्यामधील भेद स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा. [20]

अ) सहसंबंधाची व्याख्या द्या. साध्या रेखीय अपवर्धनाचा अर्थ आणि उपयोग सांगा.

ब) प्रचरण विश्लेषण (ANOVA) म्हणजे काय? द्वि - दिश प्रचरण विश्लेषणाची (Two-way ANOVA) गृहितके आणि उपयोग स्पष्ट करा.

क) काय - वर्ग चाचणीची मुलगामी गृहितके, उपयोग आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

ड) प्रसामान्य वितरण वक्रामध्ये मध्यमान 50, प्रमाण विचलन 10 आहे.

i) 45 ते 60 प्राप्तांकाच्या दरम्यान किती व्यक्ति (Cases) आढळून येतात?

ii) 65 प्राप्तांकाच्या वर किती व्यक्ति (Cases) आढळून येतात?

प्रश्न 4) कोणत्याही चारवर टिपा लिहा. (प्रत्येकी 100 शब्द) [20]

अ) आंशिक सहसंबंधाचे उपयोग

ब) द्वि-श्रेणिक आणि बिंदु - द्वि - श्रेणिक सहसंबंधातील फरक

क) प्रमाणित प्राप्तांकांची संकल्पना.

ड) फाय - गुणांक

इ) मॅन - व्हिटनी 'यु' चाचणी

फ) प्रसामान्य वितरण वक्राची गुणवैशिष्ट्ये

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3612

[Total No. of Pages : 4

[5108]-201

M.A. (Semester - II)

PSYCHOLOGY (Compulsory)

EP - 201 : Learning and Memory

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one in 500 words: **[20]**

- a) Discuss the various theories of forgetting in detail.
- b) What is conditioning? Discuss the concepts used in classical conditioning. Describe types of conditioning in brief.

Q2) Answer any one in 500 words: **[20]**

- a) Discuss the characteristics of Short Term Memory (STM) and explain how it has been studied in the laboratory.
- b) Compare and contrast Atkinson-Shiffrin's theory with Craik - Lockhart model of memory.

Q3) Answer any two in 500 words: **[20]**

- a) Describe different schedules of reinforcement used in operant conditioning by giving suitable examples.
- b) What is memory? Explain different types of memory techniques.
- c) Explain Rumelhart and McClelland's view of memory.
- d) Describe the role of hippocampus in learning and memory.

P.T.O.

Q4) Write a short notes on any four in 100 words each:

[20]

- a) Latent Learning.
- b) Flash Bulb Memory.
- c) Observational Learning.
- d) Alzheimer's Disease.
- e) Distortion of Memory.
- f) Amnesia.

Total No. of Questions : 4]

P3612

[5108]-201

M.A. (Semester - II)

PSYCHOLOGY (Compulsory)

EP - 201 : Learning and Memory

(2008 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे साधारण 500 शब्दांत उत्तर लिहा. [20]
अ) विस्मृती सिध्दांताबद्दल सविस्तर चर्चा करा.
ब) अभिसंधान म्हणजे काय? अभिजात अभिसंधानात वापरल्या जाणाऱ्या संकल्पनांची चर्चा करा. अभिसंधानाचे प्रकार थोडक्यात वर्णन करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे साधारण 500 शब्दांत उत्तर लिहा. [20]
अ) अल्पकालीन स्मृतीचे वैशिष्ट्ये सांगून ते प्रयोगशाळेत कशी अभ्यासली जाते याची चर्चा करा.
ब) अँटकिंसन - शिफ्रीन आणि क्रेक लोकहार्ट यांच्या स्मृती सिध्दांताची तुलना आणि फरक करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी साधारण 250 शब्दांत लिहा. [20]
अ) साधनात्मक अभिसंधानामध्ये उपयोगात येणाऱ्या विविध प्रबलन सारणीचे उचित उदाहरणासहित वर्णन करा.
ब) स्मृती म्हणजे काय? विविधप्रकारची स्मृती तंत्रे विशद करा.
क) रूमेलहार्ट आणि मॅक्लेलँड यांचा स्मृती दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
ड) अध्ययन आणि स्मरणामधील अश्वमीन या भागाच्या भूमिकेचे वर्णन करा.

प्रश्न 4) कोणत्याही चार प्रश्नांची प्रत्येकी 100 शब्दांत उत्तरे लिहा.

[20]

- अ) सुप्त अध्ययन
- ब) फ्लॅश बल्ब स्मृती
- क) निरीक्षणात्मक अध्ययन
- ड) अल्झायमरचा विकार
- इ) स्मृती विपर्यास
- फ) स्मृती कोप

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3613

[Total No. of Pages : 4

[5108]-202

M.A. (Semester - II)

PSYCHOLOGY (Compulsory)

EP:202 - Psychological Testing: Applications

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one in 500 words:

- a) Explain the basic ideas of Wechsler Adult Intelligence Scale (WAIS). State the procedures and psychometric properties of WAIS. **[20]**
- b) Explain NEO Personality Inventory (NEO-PI-R) along with theoretical background. State the applications of NEO-PI-R.

Q2) Answer any one in 500 words:

[20]

- a) Explain the Fundamental Interpersonal Relationship Orientation-Behavior (FIRO-B).
- b) Describe Family Environment Scale by Moos and Moos. State the applications of FES scale.

Q3) Answer any two in 500 words:

[20]

- a) Discuss in detail Standard Progressive Matrices and Cattell's Culture Fair Test of intelligence.
- b) Describe the 16 Personality Factors as the contribution of R. B. Cattell in the field of personality.
- c) Discuss Myers Briggs Type Indicator (MBTI). State its industrial applications.
- d) What is interest? Explain Strong vocational Interest Blank (SVIB) with reference to different professions.

P.T.O.

Q4) Write a short notes on any four in 100 words each:

[20]

- a) GATB.
- b) Bell's Adjustment Inventory
- c) Projective Techniques
- d) Scholastic Aptitude Test (SAT)
- e) Mechanical Reasoning Test
- f) Passi's Creativity Test

Total No. of Questions : 4]

P3613

[5108]-202

M.A. (Semester - II)

PSYCHOLOGY (Compulsory)

EP:202 - Psychological Testing: Applications

(2008 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे साधारण 500 शब्दांत उत्तर लिहा. [20]
अ) प्रौढासाठी असलेल्या बुद्धिमत्ता चाचणीमधील मुलभूत कल्पना स्पष्ट करा. (डब्ल्यू.ए.आय.एस.) या चाचणीमधील पध्दती मनोमिक्तिक वैशिष्ट्ये सांगा.
ब) सैध्दांतिक पार्श्वभूमीच्या साहाय्याने निओ व्यक्तिमत्व शोधिका (निओ - पीआय-आर) स्पष्ट करा. निओ-पी आय-आर शोधिकेचे उपयोग सांगा
- प्रश्न 2) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे साधारण 500 शब्दांत उत्तर लिहा. [20]
अ) आंतरवैयक्तिक संबंधाचे मापन करण्याचे एक साधन म्हणून मुलभूत आंतरवैयक्तिक संबंध अभिमुखता - वर्तन चाचणी स्पष्ट करा.
ब) मुस आणि मुस यांची कुटुंब पर्यावरण मापनीचे वर्णन करा एफ्.ई एस् मापनीचे उपयोग सांगा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी साधारण 250 शब्दांत उत्तर लिहा. [20]
अ) प्रमाण वर्धमान सारणी आणि कॅटेलच्या संस्कृती योग्य चाचणीची सविस्तर चर्चा करा.
ब) व्यक्तिमत्वाच्या क्षेत्रामध्ये आर.बी.कॅटेल यांच्या. सोळा-व्यक्तिमत्व घटकांच्या योगदानाचे वर्णन करा.
क) मायर - ब्रीगज प्रकार निर्देशकाची चर्चा करा. त्याचे औद्योगिक उपयोजन सांगा.
ड) अभिरूची म्हणजे काय? स्ट्रॉंगचे व्यावसायिक अभिरूची प्रपत्र विविध व्यवसायाच्या संदर्भातून स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) कोणत्याही चार प्रश्नांची प्रत्येकी 100 शब्दांत उत्तरे लिहा.

[20]

- अ) सामान्य अभिक्षमता चाचणी संच (जीएटीबी).
- ब) बेलची समायोजन सूची.
- क) प्रक्षेपण तंत्रे.
- ड) शालेय अभिक्षमता चाचणी.
- इ) यांत्रिकी तर्क चाचणी.
- फ) पासीची सर्जनशीलता चाचणी.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3614

[Total No. of Pages : 4

[5108]-203

M.A. (Semester - II)

PSYCHOLOGY

EP:203 - Research Methodology

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer in 500 words (any one out of two): **[20]**

- a) What is sampling? Explain the various sampling techniques.
- b) Explain experimental designs with principles and functions.

Q2) Answer in 500 words (any one out of two): **[20]**

- a) Define scaling. Explain psychophysical scaling.
- b) Write in detail the various steps in writing a research report as per the APA style.

Q3) Answer in 250 words (Any two out of four): **[20]**

- a) Describe survey research designs.
- b) Explain randomized block factorial design
- c) Describe types of quasi experimental designs.
- d) Explain factor analysis and give a detailed account of its methods.

P.T.O.

Q4) Short notes in 100 words (Any four out of six):

[20]

- a) Applications of survey research.
- b) Mixed design.
- c) Likert type scale.
- d) Multiple regression.
- e) Time series design.
- f) Hypotheses.

Total No. of Questions : 4]

P3614

[5108]-203

M.A. (Semester - II)

PSYCHOLOGY

EP:203 - Research Methodology

(2008 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे साधारण 500 शब्दांत उत्तर लिहा. [20]
अ) नमुना - चयनाची म्हणजे काय नमूनाचयनाची विविध तंत्रे स्पष्ट करा.
ब) प्रायोगिक आराखड्यांची तत्वे आणि कार्ये स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे साधारण 500 शब्दांत उत्तर लिहा. [20]
अ) मापनीकरणाची व्याख्या द्या. मानसशास्त्रीय मापनीकरण स्पष्ट करा.
ब) ए.पी.ए. शैलीनुसार संशोधन अहवाल लेखनाच्या विविध पायऱ्यांचे वर्णन करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी साधारण 250 शब्दांत उत्तर लिहा. [20]
अ) सर्वेक्षण संशोधन आखणीचे वर्णन करा.
ब) अनियत गट घटक आखणी वर्णन करा.
क) प्रायोग सदृश (तत्सम प्रयोग) आराखड्याचे विविध प्रकार वर्णन करा.
ड) घटक विश्लेषण विशद करा. घटक विश्लेषणांच्या विविध पध्दतीची सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 4) कोणत्याही चार प्रश्नांची प्रत्येकी 100 शब्दांत उत्तरे लिहा.

[20]

- अ) सर्वेक्षण संशोधनाचे उपयोग.
- ब) संमिश्र आखणी.
- क) लिंकर्ट श्रेणी.
- ड) बहविध समाश्रयन.
- इ) कालमाला आखणी.
- फ) अभ्युपगम.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3524

[Total No. of Pages : 4

[5108]-301

M.A. (Semester - III)

PSYCHOLOGY

EP:301 - Personality (Compulsory)

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one in 500 words. **[20]**

- a) Critically evaluate and compare eysenck model of personality with five factor model of personality.
- b) Define personality and describe the various characteristics of good personality theory.

Q2) Answer any one in 500 words. **[20]**

- a) Discuss Erik Erikson Social theory of personality.
- b) Discuss kelly's cognitive perspective of personality. with special reference to constructive alternativism.

Q3) Answer any two in 250 words each: **[20]**

- a) Describe idiographic and nomothetic approach to personality.
- b) Write the various issues of cross cultural research in personality.
- c) Discuss Julian Rotter's expetency modelo.
- d) Describe maslow's Hierarchy of needs.

P.T.O.

Q4) Write a short notes on any four in 100 words each.

[20]

- a) 16 personality factors.
- b) Issues in consistency and temporal stability.
- c) Schema.
- d) Ego defence mechanism.
- e) Person - situation interaction approach.
- f) Womb Envy.

Total No. of Questions : 4]

P3524

[5108]-301

M.A. (Semester - III)

PSYCHOLOGY

EP:301 - Personality (Compulsory)

(2008 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) कोणतेही एक उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
- अ) आयझॅक यांच्या व्यक्तिमत्व प्रारूपाचे टिकात्मक परिक्षण करा व त्याची पंचघटक प्रारूपासी तुलना करा.
- ब) व्यक्तिमत्वाची व्याख्या द्या. चांगल्या व्यक्तिमत्व सिध्दांताची वैशिष्ट्ये वर्णन करा.
- प्रश्न 2) कोणतेही एक उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
- अ) एरिक एरिक्सन यांच्या व्यक्तिमत्वाच्या सामाजीक सिध्दांतावर चर्चा करा.
- ब) केली यांच्या व्यक्तिमत्वाच्या बोधमीक सिध्दांताची रचनात्मक पर्यायवादाच्या आधारावर चर्चा करा.
- प्रश्न 3) कोणतेही दोन उत्तरे प्रत्येक 250 शब्दांत लिहा. [20]
- अ) व्यक्तिमत्वाच्या व्यक्तिसापेक्ष व नियमसापेक्ष दृष्टीकोनांचे वर्णन करा.
- ब) व्यक्तिमत्वाच्या भिन्न सांस्कृतीक संशोधनाच्या विविध मुद्यांवर चर्चा करा.
- क) ज्यूलियन रॉटर यांचे अपेक्षा प्रारूपावर (expectancy model) चर्चा करा.
- ड) मॅस्लो यांच्या गरजांच्या आधिश्चेणीचे वर्णन करा.

प्रश्न 4) कोणत्याही चार वर प्रत्येकी 100 शब्दांत टिपा लिहा.

[20]

- अ) 16 व्यक्तिमत्व घटक
- ब) व्यक्तिमत्वाची सुसंगतता व क्षणिक स्थिरता विषयक मुद्दे
- क) आकृतीबंध
- ड) अहंम संरक्षण यंत्रणा
- इ) व्यक्ति - परिस्थिती आंतरक्रिया दृष्टीकोन
- फ) गर्भाशय ईर्ष्या

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3525

[Total No. of Pages : 4

[5108]-302

M.A. (Part - II) (Semester - III)

PSYCHOLOGY

EP:310 - Psychopathology - I

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one in 500 words. **[20]**

- a) What are somatoform disorders? Describe the symptoms of somatoform disorders.
- b) Critically evaluate the earlier versions of DSM. How do the recent versions differ from the earlier versions?

Q2) Answer any one of the following in 500 words. **[20]**

- a) Write about kraepelin's and Bleuler's description of schizophrenia. What is the clinical picture in schizophrenia.
- b) Explain the symptoms, etiology and treatment of eating disorders.

Q3) Answer any two of the following in about 250 words each: **[20]**

- a) Describe the psychoanalytic and learning paradigms in psychopathology.
- b) Describe the symptoms of dissociative disorders.
- c) What are delusional disorder? Describe the psychoanalytic theory of delusional disorders.
- d) Describe the various psychological treatments for depression.

P.T.O.

Q4) Write a short note on any four of the following in about 100 words each. **[20]**

- a) GAF: Global Assessment of Functioning.
- b) GAD: Generalized Anxiety Disorder.
- c) Schizophreniform Disorder.
- d) Clinical picture in Bipolar Disorder.
- e) Measures taken for suicide prevention.
- f) Limitations of the DSM classification.

Total No. of Questions : 4]

P3525

[5108]-302

M.A. (Part - II) (Semester - III)

PSYCHOLOGY

EP:310 - Psychopathology - I

(2008 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सुमारे 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) मनोकायिक (सोमॅटोफॉर्म) विकृती म्हणजे काय? विविध मनोकायिक विकृतींची लक्षणे सांगा.
ब) डी.एस.एम च्या जुन्या आवृत्त्यांबद्दल चिकित्सात्मक मूल्यमापन करा. डी.एस.एम. च्या नव्या व जुन्या आवृत्त्यांमधील फरक स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सुमारे 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) क्रेपलिन व ब्लॉयलर यांनी केलेले छिन्नमनस्कतेचे वर्णन सांगा-छिन्नमनस्कतेमधील चिकित्सात्मक चित्राचे वर्णन करा.
ब) खाण्याशी संबंधित विकृतींची लक्षणे, कारणे व त्यावरील उपचार यांबद्दल सविस्तर चर्चा करा.
- प्रश्न 3) कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा. [20]
अ) मनोविकृतीशास्त्रातील मनोविश्लेषणात्मक व अध्ययनवादी दृष्टिकोनांचे वर्णन करा.
ब) वियोजनात्मक विकृतींच्या लक्षणांचे वर्णन करा.
क) संभ्रांती विकृती म्हणजे काय? संभ्रांती विकृती विषयक मनोविश्लेषणात्मक सिद्धांताचे वर्णन करा.
ड) खिन्नता विकृती विषयक मानसोपचारांची चर्चा करा.

प्रश्न 4) कोणत्याही चार वर संक्षिप्त टिपा लिहा. (100 शब्दांत)

[20]

- अ) वैश्विक मूल्यमापन विकृती.
- ब) सामान्य चिंता विकृती
- क) छिन्नमनस्कृत (स्किझोफ्रेनिफॉर्म) विकृती
- ड) द्विध्रुवी भावस्थिती विकृतीतील चिकित्सात्मक चित्र
- इ) आत्महत्या प्रतिबंधाची मापके
- फ) डी.एस.एम. वर्गीकरण प्रणालीच्या मर्यादा

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3526

[Total No. of Pages : 4

[5108]-303

M.A. (Part - II) (Semester - III)

PSYCHOLOGY

EP:311 - Psycho-diagnostics and Community Mental Health
(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one in 500 words. **[20]**

- a) Discuss freudi theory of Psycho-sexual development. Relate it to neurotic behaviour.
- b) Discuss the principles of clinical assessment.

Q2) Answer any one in 500 words. **[20]**

- a) Discuss the use of personality tests & inventories in clinical set up.
- b) Discuss the role of community psychologists in preventing socially deviant behavior.

Q3) Answer any two in 250 words each: **[20]**

- a) Discuss Rorschach as a tool of clinical diagnosis.
- b) Explain Neuropsychological test.
- c) Discuss the role of community mental health service in cases of HIV.
- d) Discuss cullivan's theory of schijophreria.

P.T.O.

Q4) Write short note on any four in 100 words each.

[20]

- a) Superiority of Inferiority complexes.
- b) Clinical interviews.
- c) TAT
- d) Clinical Report writing.
- e) Mammograms.
- f) Vehicle Accidents.

Total No. of Questions : 4]

P3526

[5108]-303

M.A. (Part - II) (Semester - III)

PSYCHOLOGY

EP:311 - Psycho-diagnostics and Community Mental Health

(2008 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

-
- प्रश्न 1) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सुमारे 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) सिंगमंड फ्रॉईड यांच्या मनोलेैगीक विकासाच्या अवस्थेविषयक सिध्दांताची चर्चा करा त्याचा नसविकृत वर्तनाशी असणारा संबंध स्पष्ट करा.
ब) चिकित्सात्मक मूल्यनिर्धारणांच्या तत्वांची चर्चा करा.
- प्रश्न 2) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सुमारे 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) चिकित्सात्मक क्षेत्रात अंवलंबीलया जाणाऱ्या विविध व्यक्तिमत्व चाचण्या व शोधिकांची सविस्तर चर्चा करा.
ब) सामाजिक विघातक वर्तनाचे प्रतिबंध करण्यासंदर्भात सामुहिक मानसशास्त्रज्ञांची भूमीकेची सविस्तर चर्चा करा.
- प्रश्न 3) कोणत्याही दोन प्रश्नांची सुमारे 250 शब्दांत उत्तरे लिहा. [20]
अ) चिकित्सात्मक निदानप्रक्रियेत रोर्शा याचाचणीचे एक साधन म्हणून सविस्तर चर्चा करा.
ब) नसमानसशास्त्रीय चाचण्या स्पष्ट करा.
क) एच.आय.व्ही. रूग्णांच्या संदर्भात सामुहिक मानसिक आरोग्य सेवांची भूमीकेची सविस्तर चर्चा करा.
ड) धिन्नमनस्कते विषयी सलिव्हनच्या सिध्दांताची चर्चा करा.

प्रश्न 4) कोणत्याही चार वर सुमारे 100 शब्दात टिपा लिहा.

[20]

- अ) अहम गंड आणि न्यूनगंड
- ब) चिकित्सात्मक मुलाखती
- क) टिएटी
- ड) चिकित्सात्मक अहवाल लेखन
- इ) मॅमोग्रॅम्स
- फ) वाहनांचे अपघात

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 4

P3615

[5108]-304

M.A. (Semester - III)

PSYCHOLOGY

EP:320 - Industrial Psychology

Personnel Psychology

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one in 500 words. **[20]**

- a) What is performance appraisal? Explain the process of developing a performance appraisal system.
- b) Compare the utility theory and systems theory of personnel psychology.

Q2) Answer any one in 500 words. **[20]**

- a) Explain the different types of competencies and describe the competency mapping approach.
- b) Describe selection as a process. Evaluate performance simulation and assessment centre as methods of selection.

Q3) Answer any two in 250 words each: **[20]**

- a) Explain the recruitment as a process and describe its different sources.
- b) What are the emerging trends of personnel psychology?
- c) What is Job evaluation? Explain the different techniques of job evaluation.
- d) Explain the nature and scope of 360 Degree performance appraisal method.

P.T.O.

Q4) Write short notes on any four in 100 words each.

[20]

- a) Use of references as selection method.
- b) Scope of personnel psychology.
- c) Job description.
- d) Employment profile.
- e) Criteria for managerial effectiveness.
- f) Errors in performance appraisal.

Total No. of Questions : 4]

P3615

[5108]-304
M.A.(Semester - III)
PSYCHOLOGY
EP:320 - Industrial Psychology
Personnel Psychology
(2008 Pattern)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) कोणत्याही एका प्रश्नाचे साधारण 500 शब्दांत उत्तर लिहा. [20]
- अ) निर्वर्तन - निर्धारण म्हणजे काय? निर्वर्तन - निर्धारण प्रणाली तयार करण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- ब) अपयुक्ताता सिध्दांत आणि प्रणाली सिध्दांतामध्ये तुलना करा.
- प्रश्न 2) कोणत्याही एका प्रश्नाचे साधारण 500 शब्दांत उत्तर लिहा. [20]
- अ) सक्षमतेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. सक्षमता-आलेखीकरण विशद करा.
- ब) निवड प्रक्रिया स्पष्ट करा.निर्वतन प्रतिकृती व मूल्यनिर्धारण केंद्र ह्या निवड पद्धतींचे मूल्यांकन करा.
- प्रश्न 3) कोणत्याही दोन प्रश्नाचे साधारण 250 शब्दांत उत्तर लिहा. [20]
- अ) भरती प्रक्रिया स्पष्ट करा आणि तिचे विविध स्रोत विशद करा.
- ब) कर्मचारी मानसशास्त्राचे उदयोन्मुख प्रवृत्ती कोणत्या आहेत.
- क) कार्य - मूल्यमापन म्हणजे काय? त्याचे विविध तंत्र स्पष्ट करा.
- ड) 360° निर्वतन निर्धारण पद्धतीचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) कोणत्याही चार वर प्रत्येकी साधारण 100 शब्दांत टिपा लिहा.

[20]

- अ) निवड प्रक्रियेत शिफारस पत्राचे वापर
- ब) कर्मचारी मानसशास्त्राची व्याप्ती
- क) कार्य - स्वरूप
- ड) नोकरी - व्यक्तीचित्र
- इ) व्यवस्थापकीय प्रभावासाठी निकष
- फ) निर्वर्तन निर्धारणातील चुका

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3527

[Total No. of Pages : 4

[5108] - 305

M.A. (Part - II) (Semester - III)

PSYCHOLOGY

EP-321 : Organizational Behaviour

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one in 500 words. **[20]**

- a) Explain the meaning of organizational behaviour and describe the autocratic and supportive models of organizational behaviour.
- b) Explain porter-Lawler model of motivation. How does performance and satisfaction relate to each other according to this model? Give appropriate examples.

Q2) Answer any one in 500 words. **[20]**

- a) State the meaning of work stress and describe the sources and consequences of work stress.
- b) Describe the emerging approaches to leadership. Explain transactional and transformational leadership phenomenon in detail.

Q3) Answer any two in 250 words. **[20]**

- a) Explain the modern trends of organizational behaviour.
- b) Explain organizational conflict. Describe structural technique of conflict resolution.
- c) Critically evaluate the relationship between maslow and Herzberg's model of work motivation.
- d) Explain Vroom's decision making model.

P.T.O.

Q4) Write short notes on any four in 100 words each.

[20]

- a) Quality of work Life model.
- b) Organizational culture.
- c) Functions of organizational communication.
- d) Fiedler's contingency model.
- e) Position power and person power.
- f) Significance of employee. Counselling.

Total No. of Questions : 4]

P3527

[5108] - 305

M.A. (Part - II) (Semester - III)

PSYCHOLOGY

EP-321 : Organizational Behaviour

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]

- अ) 'संघटनात्मक वर्तन' याचा अर्थ विशद करा आणि अॅटोक्रॅटिक व सपोर्टीव प्रारूपांचे वर्णन करा.
- ब) प्रेरणेचा पोर्टर-लॉलर सिध्दांत स्पष्ट करा. या सिध्दांतानुसार कार्य व कार्य समाधान यामधील संबंध कसा आहे ते योग्य त्या उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) कोणतेही एक उत्तर लिहा. 500 शब्दांमध्ये. [20]

- अ) कार्य तनावाचा अर्थ सांगून त्यांचे स्रोत (कारणे) व परिणाम यांचे वर्णन करा.
- ब) नेतृत्वाच्या उदयोन्मुख दृष्टीकोनांची माहिती सांगा आणि आंतरक्रियात्मक व रूपांतरणात्मक नेतृत्वशैलींचे सविस्तर स्पष्टीकरण द्या.

प्रश्न 3) कोणतेही दोन उत्तर प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा. [20]

- अ) संघटनात्मक वर्तनाचे आधुनिक मतप्रवाह स्पष्ट करा.
- ब) संघटनात्मक संघर्ष म्हणजे काय ते सांगा. संघर्ष सोडविण्याच्या रचनात्मक तंत्राचे वर्णन करा.
- क) मॅसलो व हर्सबर्ग यांच्या कार्य प्रेरणा सिध्दांतामधील संबंधाचे मूल्यांकन करा.
- ड) व्हूमचा निर्णय-प्रक्रिया सिध्दांत विशद करा.

प्रश्न 4) सक्षिप्त टीपा लिहा. कोणतेही चार, प्रत्येकी 100 शब्दात.

[20]

- अ) गुणात्मक कार्य-जीवन सिध्दांत.
- ब) संघटनात्मक संस्कृती.
- क) संघटनात्मक संप्रेषणाची कार्ये.
- ड) फिडलरचा आणुषंगिक सिध्दांत.
- इ) पद-शक्ती व व्यक्ति-शक्ती.
- फ) कर्मचारी सामोपचराचे महत्व.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3528

[Total No. of Pages : 4

[5108]-306

M.A. (Semester - III)

PSYCHOLOGY

**EP - 330 : Counselling Process (Optional)
(2008 Pattern) (Counselling Psychology)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

1) Answer any one in 500 words each : [20]

- a) Explain stages of counselling process.
- b) Describe the counsellers actions that impede communication.

Q2) Answer any one in 500 words each : [20]

- a) Discuss and evaluate components of effective assessment.
- b) Explain in detail ethical principles of counselling.

Q3) Answer any two in 250 words each : [20]

- a) Describe standardized techniques for human assessment.
- b) Explain training and job setting of counsellor.
- c) Account the importance of role playing in counselling.
- d) Discuss the guidelines for human assessment.

P.T.O.

Q4) Write short notes on any four in 100 words each.

[20]

- a) Termination.
- b) Confrontation.
- c) Record keeping.
- d) Intake interviews.
- e) Action plan.
- f) Rating scales.

Total No. of Questions : 4]

P3528

[5108]-306

M.A. (Semester - III)

PSYCHOLOGY

EP - 330 : Counselling Process (Optional)

(2008 Pattern) (Counselling Psychology)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) कोणतेही एक उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]

- अ) समूपदेशन प्रक्रियेच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
- ब) समूपदेशकाच्या कोणत्या कृती संप्रेषणात अडथळे आणतात वर्णन करा.

प्रश्न 2) कोणतेही एक उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]

- अ) प्रभावी मूल्यनिर्धारणाच्या घटकांची मूल्यमापनात्मक चर्चा करा.
- ब) समूपदेशनातील नैतिक तत्वांची सखोल चर्चा करा.

प्रश्न 3) कोणतेही दोन उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा. [20]

- अ) मानवी मूल्यनिर्धारणाच्या प्रमाणीत तंत्रांचे वर्णन करा.
- ब) समूपदेशकांचे प्रशिक्षण व कार्यक्षेत्र स्पष्ट करा.
- क) भूमिका वठविणे या तंत्राचे समूपदेशनातील महत्व विशद करा.
- ड) मानवी मूल्यनिर्धारणाच्या मार्गदर्शक तत्वांची चर्चा करा.

प्रश्न 4) कोणत्याही चार वर प्रत्येकी 100 शब्दांत टीपा लिहा.

[20]

- अ) समूपदेशनातील अंतीम अवस्था
- ब) संमुखीकरण
- क) नोंदी ठेवणे
- ड) प्रवेश मुलाखती
- इ) कृती आराखडा
- फ) श्रेणी मापणी

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3529

[Total No. of Pages : 4

[5108] - 307
M.A. (Semester - III)
PSYCHOLOGY
Counselling Psychology (gr-c)
EP 331 : Counselling Skills and Approaches
(2008 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one in 500 words. **[20]**

- a) Explain creating Communication and feelings with suitable examples.
- b) Describe in detail questioning skills in Counseling.

Q2) Answer any one in 500 words. **[20]**

- a) Discuss the various Cognitive behavioural theories used in Counseling.
- b) Discuss in detail, various concepts in transactional analysis.

Q3) Answer any two in 250 words each. **[20]**

- a) Evaluate person-Centreo therapy.
- b) As a counsellor how you will identify your clients unhelpful thinking.
- c) Explain in brief REBT.
- d) Explain helping as a process in Counselling.

P.T.O.

Q4) Write short notes on any four in 100 words each.

[20]

- a) Creating Explanations.
- b) Disclosing skills.
- c) Referral skills.
- d) Ego defence mechanisms.
- e) Reality therapy.
- f) Reflecting-feeling skills.

Total No. of Questions : 4]

P3529

[5108] - 307

M.A. (Semester - III)

PSYCHOLOGY

Counselling Psychology (gr-c)

EP 331 : Counselling Skills and Approaches

(Pattern - 2008) (Optional)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) कोणतेही एक उत्तर 500 शब्दात लिहा. [20]

- अ) संप्रेषण व भावना निर्माती संदर्भात योग्य उदाहरणासह स्पष्टीकरण द्या.
- ब) समूपदेशनातील प्रश्न कौशल्याचे सविस्तर वर्णन करा.

प्रश्न 2) कोणतेही एक उत्तर 500 शब्दात लिहा. [20]

- अ) समूपदेशनात वापरले जाणाऱ्या विविध बोधनिक वर्तन सिद्धांताची चर्चा करा.
- ब) आंतरक्रिया विश्लेषणातील विविध संकल्पनांवर सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 3) कोणतेही दोन उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा. [20]

- अ) व्यक्ति केंद्री उपचार पध्दतीचे मूल्यमापन करा.
- ब) समूपदेशक म्हणून तूमच्या सल्लाध्यांचे अमदतदायी विचार तुम्ही कसे ओळखाल?
- क) तर्कसंगत भावनिक वर्तनोपचार पध्दती (REBT) थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ड) समूपदेशनातील मदतीची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) कोणत्याही चार वर प्रत्येकी 100 शब्दांत टीपा लिहा.

[20]

- अ) स्पष्टीकरण निर्माती
- ब) व्यक्त करण्याचे कौशल्ये
- क) संदर्भ कौशल्ये
- ड) अहंय संरक्षण यंत्रणा
- इ) वास्तववादी उपचार पध्दती
- फ) भावना-परावर्तन कौशल्ये

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3530

[Total No. of Pages : 4

[5108] - 401
M.A. (Semester - IV)
PSYCHOLOGY
Motivation and Emotion (Compulsory)
(2008 - Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one in 500 words. **[20]**

- a) Discuss in detail Ethological and socio-cultural approaches to motivation and emotion.
- b) Define emotion. Discuss in detail fredrikson's Broaden and Build theory of positive emotion and optimism.

Q2) Answer any one in 500 words. **[20]**

- a) Discuss the role of Autonomic Nervous system in motivation and emotion.
- b) Describe the mechanisms of hunger and thirst.

Q3) Answer any two in 250 words each. **[20]**

- a) Discuss the role of limbic system in motivation and emotion.
- b) Explain schachter singer theory of Emotion.
- c) Describe the mechanisms of sex and sleep.
- d) Define Anger. Explain state, trait model of anger in relation to health.

P.T.O.

Q4) Write short notes on any four in 100 words each.

[20]

- a) Cognitive approach to motivation and Emotion.
- b) Cerebral lateralization of cognition and Emotion.
- c) The role of immune system in motivation and Emotion.
- d) Components of Emotional intelligence.
- e) Carhan-Bardi theory of Emotion.
- f) Pituitary Gland.

Total No. of Questions : 4]

P3530

[5108] - 401
M.A. (Semester - IV)
PSYCHOLOGY
Motivation and Emotion (Compulsory)
(2008 - Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1)** कोणतेही एका उत्तर 500 शब्दात लिहा : **[20]**
- अ) प्रेरणा आणि भावना विषयक आचार विज्ञान विषयक आणि समाजसांस्कृतिक दृष्टिकोनांची सविस्तर चर्चा करा.
- ब) भावनेची व्याख्या द्या. सकारात्मक भावना आणि आशावाद विषयक फ्रेडरिक्सन-ब्रॉडन यांच्या सिद्धांताची सविस्तर चर्चा करा.
- प्रश्न 2)** कोणतेही एक उत्तर 500 शब्दांत लिहा. **[20]**
- अ) प्रेरणा आणि भावनेमधील असलेली स्वायत्त नससंस्थंच्या भूमीकेची सविस्तर चर्चा करा.
- ब) भूक आणि तहान यंत्रणांची सविस्तर वर्णन करा.
- प्रश्न 3)** कोणतेही दोन उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा. **[20]**
- अ) प्रेरणा आणि भावनेमधील असलेल्या किनारी यंत्रणेच्या (linebic system) भूमीकेची सविस्तर चर्चा करा.
- ब) शॅवटर यांची भावनेविषयक उपपत्ती/सिध्दान्त स्पष्ट करा.
- क) लैंगिक प्रेरणा व निद्रा यंत्रणांचे वर्णन करा.
- ड) क्रोध म्हणजे काय? क्रोध विषयक स्वभाव व गुण प्रारूप स्पष्ट करा. तसेच या प्रारूपांचे स्पष्टीकरण आरोग्याशी संबंधीत कसा आहे, स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) कोणत्याही चार वर प्रत्येकी 100 शब्दांत टीपा लिहा.

[20]

- अ) बोधन आणि भावना संबंधी बोधानंक दृष्टिकोन.
- ब) बोधन आणि भावनाचे प्रमस्तिपक पार्श्विक.
- क) प्रेरणा आणि भावनेत असलेली रोगप्रतिराक यंत्रणेची भूमिका.
- ड) भावनिक बुध्दीमत्तेचे घटक.
- इ) कॅनन बार्ड यांची भावनाविषयक सिध्दान्त.
- फ) पियुषिका ग्रंथी.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3531

[Total No. of Pages : 4

[5108] - 402

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

PSYCHOLOGY

EP - 410 : Psychopathology - II

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one in 500 words.

[20]

- a) Discuss the role of Genetic factors in MR.
- b) Explain the various types of Adjustment disorders.

Q2) Answer any one in 500 words.

[20]

- a) Write an explanatory note on organic Brain syndromes and their relationship to abnormal behaviour.
- b) Explain etiology of Substance abuse disorders.

Q3) Answer any two in 250 words each.

[20]

- a) What are the causes and symptoms of Autism.
- b) Describe various types of personality disorders.
- c) What are the major symptoms & types of Epilepsy.
- d) What is post-traumatic stress disorder?

P.T.O.

Q4) Write short notes on any four in 100 words each.

[20]

- a) Autism.
- b) Dementia.
- c) OCD.
- d) Brain tumor.
- e) Gender Identity Disorder.
- f) Pathological gambling.

Total No. of Questions : 4]

P3531

[5108] - 402

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

PSYCHOLOGY

EP - 410 : Psychopathology - II

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सुमारे 500 शब्दांत लिहा : [20]

- अ) मतीमंदत्व विकृतीतील जनुकीय घटकांची असणारी भूमिका सवीस्तर स्पष्ट करा?
- ब) समायोजन विकृतीच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा?

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सुमारे 500 शब्दांत लिहा. [20]

- अ) जैविक मेंदु लक्षणपुंजावर संक्षिप्त टिप लिहा व त्याचे मनोविकृत वर्तनाशी असणारा संबंध स्पष्ट करा?
- ब) मादक पदार्थ सेवन विकृतीची कारणमिमांसा स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची सुमारे 250 शब्दांत उत्तरे लिहा. [20]

- अ) आत्मगुंजन विकृतीची लक्षणे व कारणे स्पष्ट करा?
- ब) व्यक्तिमत्त्व विकृतीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा?
- क) अपस्मार विकृतीची लक्षणे व प्रकार स्पष्ट करा?
- ड) संकटोत्तर ताणतणाव विकृती म्हणजे काय?

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही चारवर सुमारे 100 शब्दांत टीपा लिहा ?

[20]

- अ) स्वमग्न/आत्मगुंजन
- ब) अवमनस्कता
- क) अनिवार्य विचार व कृती विकृती
- ड) मेंदुतील गाठ
- इ) लिंग ओळख विकृती
- फ) विकृत जुगार

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3532

[Total No. of Pages : 4

[5108] - 403
M.A. (Part - II) (Semester - IV)
PSYCHOLOGY
EP - 411 : Psychotherapies
(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one in 500 words. **[20]**

- a) What is Psychotherapy? Discuss conditioning based psychotherapies?
- b) Discuss various Eastern therapies?

Q2) Answer any one in 500 words. **[20]**

- a) What is transcational analysis? Discuss various ego states?
- b) Discuss various cognitive therapies?

Q3) Answer any two in 250 words each. **[20]**

- a) Discuss various skills used in psychotherapeutic procedures?
- b) Explain thought stopping as a technique used in behavior therapy?
- c) Discuss play therapy?
- d) Discuss on irrational beliefs given by Albert Ellis?

P.T.O.

Q4) Write short notes on any four in 100 words each.

[20]

- a) Counter transference.
- b) Modelling.
- c) Token Economy.
- d) Empty chair technique.
- e) Multimodal counselling.
- f) Helping relationship.

Total No. of Questions : 4]

P3532

[5108] - 403

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

PSYCHOLOGY

EP - 411 : Psychotherapies

(2008 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
- 2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे.

प्रश्न 1) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर सुमारे 500 शब्दात लिहा : [20]

- अ) मानसोपचार उपचार पध्दती म्हणजे काय? अभिसंधान आधारीत मानसोपचार पध्दतीची चर्चा करा?
- ब) पौर्वात्य उपचारपध्दतीची चर्चा करा?

प्रश्न 2) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर सुमारे 500 शब्दांत लिहा. [20]

- अ) विनीमय विश्लेषण म्हणजे काय? विविध अहंम भागांची चर्चा करा?
- ब) विविध बोधनीक उपचार पध्दतीची चर्चा करा?

प्रश्न 3) खालीलपैकी दोन प्रश्नांची उत्तरे सुमारे 250 शब्दांत लिहा. [20]

- अ) मनोउपचारात्मक पध्दतीत अवलंबीलया जाणारे विविध कौशल्यांची चर्चा करा?
- ब) वर्तनीक उपचार पध्दतीत वापरले जाणारे एक तंत्र म्हणुन 'विचार खंडन' तंत्र स्पष्ट करा?
- क) क्रिडा/खेळ उपचारपध्दती सविस्तर स्पष्ट करा?
- ड) अलबर्ट एलीस यांनी सांगितलेल्या अतार्कीक विचारांची चर्चा करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही चारवर सुमारे 100 शब्दांत संक्षिप्त टिपा लिहा.

[20]

- अ) प्रतिभावांतरण
- ब) प्रतिरूप अनुसरण
- क) रिक्त-खुर्ची तंत्र
- ड) प्रतिकात्मक पारितोषीक
- इ) बहुलकी समुपदेशन
- फ) मदतपूर्ण संबंध

